МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
СПІЛКА ГОЛІВ ОБЛАСНИХ РАД ДИРЕКТОРІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
БАРСЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО
ПОЛТАВСЬКИЙ БАЗОВИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ В СИСТЕМІ ОСВІТИ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(08 квітня 2025 року, м. Полтава)

(Електронне видання)

м. Київ

2025

УДК 377/378:006

Рекомендовано до друку Вченою радою ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
(протокол № 4 від 28 травня 2025 року).

Рецензенти:

Яланська Світлана, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри кризової психології, декан факультету психології і соціальної роботи Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Тесленко Марина, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

І66 Інноваційні технології та методики в системі освіти: досвід, проблеми та перспективи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 08 квітня 2025 року) / за заг. ред. канд. пед. наук, ст. досл. Ю. Ївженка (електронне видання). Київ. 2025. 227 с.

У збірнику представлені матеріали науково-практичної конференції «Інноваційні технології та методики в системі освіти: досвід, проблеми та перспективи», яка відбулася 08 квітня 2025 року на базі Полтавського базового медичного фахового коледжу.

У доповідях особлива увага приділялась актуальним питанням застосування інноваційних педагогічних технологій в освіті, особливостям використання штучного інтелекту, аспектам організації освітнього процесу в умовах воєнного стану, створення особистісно орієнтованого освітнього середовища у ЗФПО. Були запропоновані шляхи вирішення нагальних проблем впровадження нових онлайн-інструментів у навчанні, розвитку креативності та інтелектуальних здібностей здобувачів освіти та ін.

Рекомендовано для викладачів, педагогічних, наукових працівників, здобувачів освіти закладів вищої та фахової передвищої освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Погляди, висловлені в публікаціях, є виключно позицією авторів. Відповідальність за науковий зміст, якість поданих матеріалів, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій. При передруку матеріалів посилання обов’язкове.

© Інститут модернізації змісту освіти, 2025
© Автори тез доповідей, 2025

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ
Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційні технології та методики в системі освіти: досвід, проблеми та перспективи»

Голова
КРЕМІНСЬКИЙ Борис, доктор педагогічних наук, професор, начальник відділу роботи з обдарованою молоддю, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», заслужений вчитель України

Відповідальний секретар
ЇВЖЕНКО Юрій, кандидат педагогічних наук, старший дослідник, завідувач сектору відділу науково-методичного забезпечення професійної освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

Члени оргкомітету

СИНЕНКО Олена, кандидат медичних наук, директор Комунального закладу освіти Полтавський базовий медичний фахового коледж Полтавської обласної ради;

БУЛГАКОВ Валерій, кандидат філософських наук, директор Київського фахового коледжу архітектури, будівництва та управління, голова ГО «Всеукраїнська асоціація працівників закладів фахової передвищої освіти»;

ГАЛИЦЬКА Лариса, методист Спілки голів обласних рад директорів закладів фахової передвищої освіти України, методист, викладач вищої категорії Київського фахового коледжу електронних приладів;

ЄФИМЕНКО Наталія, базовий методист, викладач вищої категорії Комунального закладу освіти Полтавський базовий медичний фахового коледж Полтавської обласної ради;

КУЛАЙ Наталія, викладач вищої категорії, методист Комунального закладу освіти Полтавський базовий медичний фахового коледж Полтавської обласної ради.

Сітнікова Н.
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 167
Сліпчишин Л.
ВІЗУАЛЬНІСТЬ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ГУМАНІСТИЧНИЙ АСПЕКТ 170
Соляр Л.
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ФАХІВЦІВ ЧЕРЕЗ ВПРОВАДЖЕННЯ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС МОДЕЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 173
Сорока Ю., Шкурба Т.
СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 178
Стрельніков В.
ЗАСТОСУВАННЯ ФАСИЛІТАЦІЙНОГО ПІДХОДУ В СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ НАВЧАННЯ 181
Тесленко М.
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СФЕРІ ОСВІТИ: ЯК ШІ МОЖЕ ДОПОМОГТИ У РОБОТІ ПЕДАГОГА 185
Ткач Г.
ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ ХІМІЇ: АДАПТАЦІЯ КУРСУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ 188
Тракун М.
ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ ЯК ОБОВ'ЯЗКОВИЙ АСПЕКТ ВИВЧЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ 191
Тунік Н.
САЙТ ЦИКЛОВОЇ КОМІСІЇ — ПЛАТФОРМА ДЛЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ 194
Філіна І.
МЕНТАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОКОЛІНЬ ТА ДЕФІЦИТ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ 197
Хрептак Н.
ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ: ТЕХНОЛОГІЧНІ ТРЕНДИ, МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ 203
Царюк Н.
ІНОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ КРЕСЛЕННЯ ТА ІНЖЕНЕРНОЇ ГРАФІКИ В КОЛЕДЖІ 207
Чемісова Т.
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ 211
Чиримпей О.
ЕЛЕМЕНТИ ІНКЛЮЗІЇ В ДИСТАНЦІЙНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ 213
Чорненька Л.
ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ-ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ БУХГАЛТЕРІВ 218
Синенко О., Штомпель В., Третяк Н.
ПРОФЕСІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ТА ЇЇ СТАНОВЛЕННЯ В ПІДГОТОВЦІ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ 221
Янко А.
СТОРІТЕЛІНГ І РОЛЬОВА ГРА НА СУЧАСНОМУ СЕМІНАРСЬКОМУ ЗАНЯТТІ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ 224

УДК 37.018:004.9:130.2

Лідія СЛІПЧИШИН,
д. пед.н., професор, професор
кафедри технологічної освіти,
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова, Київ

ВІЗУАЛЬНІСТЬ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ГУМАНІСТИЧНИЙ АСПЕКТ

Як зазначено в ЗУ «Про вищу освіту», здобувач водночас із набуттям систематизованих компетентностей опановує способи мислення і цінності професійної сфери, формує сукупність професійно і життєво необхідних якостей. В умовах глибоких трансформацій суспільства, спричинених розвитком науки, техніки і технологій, набуває актуальності пошук нових моделей освіти та її зв'язків з наукою. Зріс попит на удосконалення навичок фахівців у напрямі гуманітарних аспектів праці та підвищення якості культурної основи професійної діяльності. Серед різних видів культури, що утворюють культурний топос особистості, особливої уваги заслуговує візуальна культура, центральним поняттям якої є візуальність. Цифрові технології сприяють гуманітарному охопленню суспільства.

Метою тез є висвітлення можливостей використання гуманістичного потенціалу інноваційних методів та технологій, що ґрунтуються на візуальності і міждисциплінарності, у контексті медичної освіти.

В умовах сталого розвитку суспільства, як зазначають вчені з різних наукових сфер, важливо будувати зв'язки між наукою та освітою, забезпечуючи реалізацію принципів інтеграції, гуманізму, інформатизації, міждисциплінарності та динамізму. Серед сукупності методологічних підходів потрібно вибирати такі, які дозволять створити узагальнену наукову картину предмета професійної підготовки. У контексті нашого дослідження такими є підходи, де використано механізм інтеграції: мультидисциплінарний, інтердисциплінарний та трансдисциплінарний. За визначенням авторів праці [3, с. 159], мультидисциплінарний підхід передбачає залучення знань із різних предметів без поєднання, інтердисциплінарний – гармонійне поєднання дисциплін в скоординоване та єдине ціле, трансдисциплінарний – об'єднання знань з усіх сфер у спільному контексті з виходом за традиційні межі. Свого часу Дж. Кляйн писав, що мультидисциплінарність характерна для поєднання дисциплін, які часто контрастують, мають різну мету. У мультидисциплінарності реалізується принцип адитивності (непоєднання дисциплін, але використання знань) [4]. Це явище яскраво виявляється в галузі підготовки медиків.

Отже, використання мультидисциплінарного підходу в медичній освіті дозволяє знаходити реперні точки для підвищення мотивації,

творчості і загальної культури здобувачів у тих сферах, які є контрастними і сполучаються візуальністю.

Протягом тривалої історії зацікавлень суспільства візуальністю з'являлися нові напрями її розгляду і відбувалася зміна розуміння її основ. На зміну наративізації (оповідальності) того, що бачиш, прийшов переклад побаченого мовою живопису. У цьому процесі вчені виявили ключові повороти, які назвали лінгвістичним, живописним, знаковим і медіа-поворотами. Живописний поворот пов'язаний з посиленою увагою до іконічності (зображення), але образ є не статичною ілюстрацією, а наповнений почуттям, за рахунок якого шукається глибший зміст і смисл. У рамках презентативного підходу, фундамент для якого заклали Моріс Мерлі-Понті та Жиль Дельоз, зображення розглядається як цінний спосіб для пізнання, так само як і письмо. Ці вчені обґрунтували наступні принципи візуальної теорії: «принцип смислової незалежності візуального виміру культури від мови, принцип тілесної вкоріненості бачення і принцип активності візуального об'єкта» [1, с. 89]. Авторка доходить висновку, що важливим є не сам візуальний досвід, а досвід візуального, тобто того, що ми відчуваємо тілом завдяки оку, яке розглядається як важливий інструмент для осягнення позамовних чуттєвих смислів. Спочатку впадає в око предметність (те, на що дивляться), а згодом фокус зміщується на досвід візуального, тобто на контакт глядача і предмета. Це означає, що через включення функції бачення особа вписується у світ інших предметностей, які можуть бути матеріальними (ландшафт, картина) або віртуальними. Останні стосуються медіа-повороту, пов'язаного з цифровими технологіями.

В педагогічній практиці здійснюється пошук нових психолого-педагогічних ідей, перехід на такі педагогічні технології, які орієнтовані на використання сучасних методів і технологій, спрямованих на підвищення мотивації, творчий пошук, самоосвіту в професійному та культурному розвитку. У контексті розвитку досвіду візуального на прикладі медичної освіти значний потенціал має метод «картинна галерея» і технологія використання цифрових інсталяцій. Метод «картинна галерея» ґрунтується на використанні картин художників, сюжет яких стосується медичних тем. Через використання цифрових інсталяцій можна чуттєво та емоційно ознайомитися з візуальністю функціонування організму людини.

Таким чином, на основі викладеного доходимо висновку про те, що праця в сфері охорони здоров'я і безпеки людини тісно пов'язана з проблемою візуальності. Тому в медичній освіті для розширення професійної і загальної культури здобувачів потрібно звертати увагу на потенціал мистецтва і сучасного дизайну.

Список використаних джерел

1. Аветисян А. Методологічні засади візуальної теорії у філософських проектах Моріса Мерло-Понті і Жиля Дельоза. Філософська думка. 2018. №5. С. 81–92.

2. Малихін О., Ліпчевська І. Візуалізація навчальної інформації як складова професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи. *Український педагогічний журнал*. 2022. № 4. С. 59–66

3. Чернецький І., Сліпухіна І., Поліхун Н. Мультидисциплінарний підхід у формуванні STEM орієнтованих навчальних завдань. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.* Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. 2016. Випуск 12 (I). С. 158–168.

4. Klein J. T. Evaluation of interdisciplinary and transdisciplinary research: a literature review. Am. J. Prev. Med. 2008. Vol.35. P. 116–123. URL: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/18619391.